

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál. FELFOLG SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.	Szerkesztőség és kiadóhivatal Dessewffy-tér 7. szám alatt	Telefon szám 124. Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.	A kiadóhivatal vezetője: Réthy László.
--	--	--	---

Botrányos állapotok.

Korunk jelenlegi állapotát a nagy szociológusok az emberiség általános degenerálódási korának nevezik. És teljesen igazuk van, mert hiszen nem is kell az embernek valami szociológusnak lenni, csak egyszerűen meg kell figyelni az emberek életében történő különféle eseményeket, akkor a figyelmes szemlélő rájön arra, hogy a szociológusoknak igazuk van.

Beteg a társadalom szellemileg, testileg és anyagilag. Erről a dolgokról különben már köteteket írtak kiváló gondolkodó elmék. Mi most nem akarunk a nagy társadalom eme kóros bántalmairól általánosságban írni; ezt lapunk szűk terjedelme sem enged meg. Irni akarunk azonban egy eset kapcsán a mi szűkebb hazánkban: Makón tapasztalt egyik-másik bajról.

Azt már számtalanszor megírtuk, hogy alkohol mértéktelen élvezete teljesen tönkre teszi a nemzetnek nem eléggé művelt részét. Az utolsó két évtized alatt Makón is tapasztaltuk az alkoholizmusnak veszedelmes romboló munkáját. Az orvosi tudomány szerint a szellemi elnyomorodások 79 százalékának az alkohol mértéktelen élvezete az oka.

Évente, mint a rendőrkapitányi hivatal följegyzései igazolják, 5-6 ember elméje borul el nálunk is, a mértéktelen italozás veszedelmes szenvedélyétől.

Az éjjel is egy közveszélyes embert vittek be a fogdába a rendőrök és ezt már nem először tették ezzel az emberrel. Ez is az ital áldozata. Neve ennek az embernek Nagy Péter, ki egykor jobb napokat látott, mikor a Rákosi csárdának volt a tulajdonosa. Erre a szerencsétlen emberre el lehet mondani, hogy maga itta meg a csárdát. Ezután elcsuszott dobszó pergésén a földje. Agyából kiszállott az isteni szikra. Megőrült. Utóbb pedig meg is vakult. Már egy év óta közveszélyes őrült és mint ilyen kénytelenek voltak a rendőrök többször bevinni.

A rendőrkapitányi hivatal egy év óta kutatja, hogy melyik hazai elmeorvosintézetben lehetne elhelyezni ezt a szerencsétlen embert. Az intézetek igazgatóságaitól mindig az a válasz jött, hogy *ujabb elmebeteg számára nincs hely.*

Ilyenek Magyarországon a köz-állapotok. Itt csak a mit sem tevő miniszterek huznak a nép véres verejtékéből óriási nyugdíjat. Felépítették milliókkal a világ egyik legszebb épületét, a parlament fényes palotáját, de nem építettek iskolákat, nem építettek kórházakat. Iskolák hiánya miatt az analfabéták ezrei nőnek fel, kik csaknem olyan veszedelmesek a nemzetre, mint a kórházak hiányában szabadon ödögő közveszélyes elmebeteg.

Ugyanezen eset kapcsán kénytelenek vagyunk egy másik hibára is rámutatni. Nagy Pétert az éjjel vitték be a rendőrök a fogdába, melyről tudjuk, hogy olyan két kis fülkéből áll, melyben összesen 4 ember fér el. A rendőrség kénytelen volt ezt a szerencsétlen őrültet a zárkában elhelyezni, mert másképp elszökött volna. *A két zárkában már hét különféle, részint részeg, részint csavargó csirkefogó volt letartóztatva.*

Az éjjeli ügyeletes rendőrnek minden percben szaladnia kellett a zárkába, hogy rendet csináljon a két zárkát elfoglaló nagyon vegyes társaságban. Mikor most a városi széképületet javították, nem gondoltak a rendőrségi fogdák nagybővítésére, pedig ennek minden tekintetben itt volna az ideje. Ezt követeli a humanizmusnak paragrafusokba nem szedett törvénye, de megköveteli az is, hogy e szomorú kép, jobban mondva a botrányos állapot igazán nem illik Makóvárosához.

A delegációk ülése.

Tisza köpönyegét forgat.

A közös ügyek intézésére kiküldött országos bizottság május elsején, az általános munkaszünetelés napján is folytatta munkáját. Sőt a tegnapi ülésen az amugy is zavaros politikai helyzet olyan eseménnyel bővült, amelynek még a magyar parlamenti életre is lesz bőséges kihatása. A delegációk tegnapi ülésén ugyanis Désy Zoltán a Kossuth-párt nevében bizalmatlansági indítványt nyújtott be Auffenberg lovag közös hadügyminiszter ellen, mert az a rezolúció tervének elvetésével illetéktelenül belenyúlt a magyar alkotmányos életbe.

A munkapárton természetesen

óriási konsternációt keltett Désy indítványa, mert annak éle tulajdonképpen Tisza ellen volt irányítva. Désy ugyanis felolvasta Tiszának március 8-án mondott beszédét és arra támaszkodva nyújtotta be bizalmatlansági indítványát.

Tisza és a munkapárt hallatlan cinizmusával arra az álláspontra lépett, hogy akkor más volt a helyzet, mint most és az akkor mondott beszédből nem lehet most a konzekvenciákat levonni. Ez a neveléséges érvelés nemcsak felháborodást, de mélységes megvetést is szült komoly politikai körökben.

A delegáció üléseiről a következő tudósításunk számol be:

A delegáció tegnap délelőtt 10 órakor ülést tartott, amelyen tárgyalás alá vette a négyes albizottság jelentését a hathónapos indemnitás tárgyában.

Papp Géza előadó hosszabb beszédében ismertette az előterjesztett jelentést és annak elfogadását kérte.

Désy Zoltán volt az első felszólaló. Mindenek előtt tiltakozott az elintézés módja ellen, mely a határozati javaslatban kontempláltatik, mert az nem felel meg az 1868. XII. t. c. rendelkezéseinek. Tiltakozása nemcsak a költségvetésbe felvett összeg nagysága miatt szól, hanem azért is, mert a költségvetésbe olyan összegek is vannak fölveve, amelyek a véderőreformmal állanak összefüggésben, jöllehet a véderőreformot a parlament még el nem fogadta és nem is fogja elfogadni. Majd részletesen foglalkozott a költségvetés pénzügyi részével s örömmel üdvözölte a külügyminiszter expozéját. Beszédének fontosabbik része az Auffenberg-ügyre és a rezolúcióra vonatkozott. Kifejtette, hogy a hadügyminiszter a politika sikamlós terére lépett. Jöllehet ettől az 1868. XII. t. cikk a közösiügyi tényezőket határozottan eltiltják. Majd elmondotta a rezolúció létrejöttét és meghiusulásának történetét. Ezután idézte gróf Tisza Istvánnak március 8-án a pártkörben mondott beszédét.

Erre támaszkodva a következő határozati javaslatot terjesztette be:

Mondja ki a t. országos bizottság, hadügyminiszternek azt az eljárását, amelyen egyfelől, egy, törvényeink értelmében tisztán magyar közjogi kérdésbe beavatkozott s másfelől, a magyar kormányval szemben fenn álló kötelei szolidaritás megsértette, helyteleníti. (Helyeslés balfelől.)

Utána gróf Batthyány Tivadar mondott hosszabb beszédet. Helytelenítette, hogy az előző kormány a delegációknak kellő időben való összehívását elmulasztotta. Az állások

betöltését helyesli, hogy azokat első sorban az odavalókkal töltsék be. Különösen szükséges ez Boszniában. A hármasszövetséget helyesli, de csak addig, amíg az Magyarország állami érdekeit istápolja. A monarchia Olaszország ellen nem táplál ellenséges érzelmeket s feltételezi, hogy ez megfordítva is így van. A véderő kérdéseivel nem kíván hosszabban foglalkozni s csak köszönetét fejezi ki Lukács miniszterelnöknek, amiért hozzájárul határozati javaslatához, hogy a honvédségre és a közös hadseregre adott kétségeket ipari téren kívánja az országnak visszatéríteni. Désy indítványát nem tartja időszerűnek, hanem a maga részéről a következő határozati javaslatot terjeszti be:

„Mondja ki az országos bizottság, hogy az egyesült négyes albizottság javaslatát nem fogadja el, mert a közös ügyek tárgyalására kiküldött bizottság költségvetési joggal csak annyiban bír, hogy az egy évi szükségletet számszerűleg állapítsa meg, míg a tulajdonképeni költségvetési jog mert a kormány iránt politikai bizalommal nem viseltetik.” (Helyeslés balfelől.)

Holló Lajos kifejtette, hogy nálunk nem lehet külön választani a király személyét az aktuális kérdésektől, mert a tapasztalatok azt bizonyítják, hogy ezek folyton összeütközésbe jönnek. Ami a provizórium kérdését illeti, azt hiszi, hogy a terheknek rövid időre való megszavazása mindenestre a kevesebb tehervállalás prevoziójával jár, a két éves szolgálatról és más szociális előnyökről pedig Batthyány is kiemelte, hogy provizórikus megoldással is összefüggésben vannak a két éves szolgálat, a szabadságkérések és más ilyen előnyök.

Végül Batthyány határozati javaslatát fogadta el.

Makó földbirtoka.

Kevesebbedett a területe.

A városok háztartásában nem kis jelentőséggel bírnak azok földbirtokai, melyeknek évenkénti haszonbérlete, — különösen az újabb időkben lényegében csökkenthetik a pótdókat. E mellett mindig nagyobb hiteiképességgel bír az a város, melynek nagyobb földbirtokai vannak. A nagyobb városi földelek ezen kívül legbiztosabb és a jövőre is legnagyobb biztosítékot nyújtó vagyoni alapját alkotják az illető városoknak.

E szempontokból érdekes tudni, hogy Magyarországon mely váro-

Van szerencsém a mélyen tisztelt vásárló közönséget értesíteni, hogy úgy a „FÖTÉRI” valamint a „TULIPÁN” fiók

üzletem áthelyezése miatt

folyó évi május és június hónapokban az eddigi szigoruaa szabott áraimból

10 százalék engedményt nyújtok.

— — Kiváló tisztelettel
NEUMANN ZSIGMOND.

sok azok, melyeknek nagyobb földbirtokai vannak. E részben egy statisztika fekszik előttünk, amely a városi fagyokról szól. A statisztikában, mint láthatjuk, azok a városok szerepelnek az első helyeken, amelyekről eddig is tudtuk, hogy legrendezettebb viszonyok közt vannak s ezekben a városokban a pótdadó is minimális.

Amiből abba az irányba is okulhatunk, hogy a város ingatlanbirtokait nemcsak hogy nem szabad kevesbíteniük, hanem tehetségünkhöz képest mindig szaporítanunk kellene már azért is, mert jöhetnek idők, amikor szociális tekintetben egy város - ha földbirtokai vannak - nagyon sokat tehet lakosai érdekében.

A statisztika pedig, melyet említettünk - főbb adataiban a következőket mondja:

Legnagyobb területe Magyarországon Szabadkának van: 169 ezer hold. Utána következik Debrecen 166 ezer, Kesztemét 151 ezer, Szeged 141 ezer és Hódmezővásárhely 132 ezer holddal. Budapest ezeknek messze mögötte tart: csak 33 ezer holdnyi a kiterjedése, - megelőzi Zombor is, Versec is: amott 53 ezer, emitt 34 ezer hold a városi terület.

E status quo 1869 óta általában változatlan: annál fellépőbb, hogy némely város 40 év alatt érzékenyen veszített kiterjedéséből: Páncsova 28 ezer holdról lefogyott 19 ezerre, Környebánya 17 ezerrel 6 ezerre, Besztercebánya 30 ezerrel 2 ezerre, ureznóbánya 62 ezerrel 21 ezerre.

Térvesztések még: Eger, Jászberény, Ungvár, Gyula, Makó. Ellenben új területrészeket szereztek négy év-tized óta: Kesztemét 10 ezer holdat, Szeged és Kolozsvár 3-3 ezret, Esztergom és Rózsahegy 2-2 ezret, Losonc és Nyitra 2-2 ezret. Bélegyháza 16 ezret, Nagykőrös 6 ezer holdat stb.

A mint látjuk, a mi városunk is azok közt van, a melyeknek az utolsó 43 év alatt nemcsak hogy nem szaporodott, hanem fogyott a földbirtoka.

Madarak és fák napja.

Tanitás a szabadban.

Apponyi Albert gróf volt vallás és közoktatásügyi miniszter 1907-ben elrendelte, hogy az ország összes nép iskoláiban, május hónapban a madarak és fák hasznáról az iskolás gyermekeknek ünnepélyes előadások tartassanak.

Az országos állatvédő egyesület elnöksége az idén is megköse a királyi tanfelügyelőséget, hogy mint más években, úgy az idén is buzdítsák a tanítókat ezen szép ünnepély, a madarak és fák napjának megtartására.

A makói iskolákban ezt a napot különböző időkben szokták megtartani. A gazdasági népiskola közismereti tanítói holnap szombatnap tartják meg, amikor is a gyermekekkel kirándulnak a szabadba.

Itt a szabad ég alatt a tanítók előadást tartanak a gyermekeknek. Elbeszélgetnek a madarak és fák hasznáról és a tanítást, szavalkokkal és dalok éneklésével teszik ünnepélyessé. A gyermekek ilyenkor a tanítók vezetése és közreműködésével mellett megalakítják maguk között az állat- és növényvédő egyesületet. Fogadalmat tesznek, hogy a hasznos madarakat azok fészkeit, tojásait, a fákat és növényeket kímélni fogják és más gyermekeket is visszatartanak azok bántalmazásától.

Az ünnepély végeztével alkalmas helyen minden évben egy-egy fát is ültetnek a gyermekek.

Nagyon hasznos és szép dolog az ilyen ünnepélyek tartása, mert a gyermekek ezeken megismerik a fák és madarak hasznát és így tartózkodnak azok indokolatlan kiirtásától és bántalmazásától.

Gyermek nap Makón.

Folynak az előkészületek.

Bármennyire elmaradt is legyen Magyarország egyik-másik téren, ami a gyermekvédelmet illeti, itt el kell ismerni, hogy első helyen áll csaknem egész Európában.

Abban, hogy a magyar gyermekvédelem ennyire fejlődött, a legnagyobb elismerés illeti meg az országos gyermekvédő ligát.

Az országos gyermekvédő ligának van Csanádmegyében is fiókjá, mely évek óta Návay Tamás elnöksége alatt működik.

A csanádmegyei fiók fennállása óta minden évben rendezett gyermeknapot, mely erre, a leghumánusabb célra igazán mindig szépen jövedelmezett.

Az országos gyermekvédő liga csanádmegyei fiókjá ez évben is rendez még pedig az eddigieknél nagyobb szabású gyermeknapot pünkösdi másodnapján, május 27-én.

Ebben az ügyben tartott ma ülést Návay Tamás nyugalmazott főispán elnöklete alatt egy nagy, nökből és férfiakból álló bizottság.

A bizottság abban állapodott meg, hogy pünkösdi másodnapján nagy népnepélyt rendez a Ludvári erdőben vagy a vásártéren.

A népnepély programja is jóformán készen van. Lesznek árcsarnokok, lesz confetti, virágcsata, katonazene, futball. A legérdekesebb lesz azonban a löverseny, melyet ez alkalomból rendeznek. A löverseny díjazással lesz egybekötve. Az első díj lesz 100 korona, a második 40 korona, a harmadik 20 korona.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Május 3. Péntek. Római kath. Sz. + megal. Gör. kath. Április 20. Theodor hv. - Nap fél 4 óra 41 perckor, nyugszik 7 óra 12 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Enyhe idő várható helyenkint, főleg keleten esővel. - Sürgönyprognózis: Enyhé, elvéve csapadék. Déli hőmérséklet: 16-0 Celsius.

- Az állami tisztviselők nyugdíjtörvénye. Az állami tisztviselők már régóta várják a készülő nyugdíjtörvényt s a megígért családi pótlékot. Mint értesülünk, a nyugdíjtörvényt oly módon reformálják, hogy azoknak az állami tisztviselőknek, akiknek egyetemi képzettségük van, beszámítják nyugdíjukba az egyetemen eltöltött éveiket s a katonaságnál eltöltött esztendőiket is. Ilyenformán az egyetemi képzettségű tisztviselőknek mintegy öt évvel előbb meglesz a nyugdíjigényük, mint eddig volt.

- Választmányi ülés. A makói társadalmi egyesület folyó év május hó 4-én délután 6 órakor a szokott helyen választmányi ülést tart, melynek tárgya az egyesület mostani helyiségének folmondása és új helyiség bérelésének tárgyalása. Tekintettel a fontos tárgyra, tisztelettel

kérem a választmány tagjait és tisztikart, sziveskedjenek minél nagyobb számban megjelenni. Makó, 1912 április hó 30. Tókos Izsák ügyvezető alelnök.

- Hideg május. Mintha kizökent volna a föld sarkából, olyan abnormális és mondhatjuk, mindenféle természetmegnyomóító időjárást élünk. Az elég meleg március havát szokatlanul hideg és szeszelyes április váltotta fel, melyben bőségben esett a hó és a nyomán keletkezett hideg megfagyasztotta a gyümölcsstermet, de sokat ártott mindenféle veteménynek. Az egész emberiség epedve várta május havát, melyben a jó idő szokott állandó lenni. Két nap óta benne vagyunk május havában. Nem látjuk a virág fakadását, de látjuk az embereket téli kabátban felgyürt gallérral járni. Látjuk mindenfelől a házak kéményeit füstölni. Tűzelnek az emberek, mert hideg van. Téli képe van a májusnak. Csodálatos jelensége ez a fitkos természetnek. Már évek óta alig van a mi tájkunkon éltető tavasz. Tél az évnek legnagyobb része és a hideg után, mint az ez évben is lesz, jön mindjárt a türeltellen hőség. Két szélsőségnek találkozása, ami káros ugy a gyümölcsre, mint a vetésre.

- Egyháztanácsi ülés. Holnap, pénteken a református egyháztanács Nagy Károly lelkész elnöke alatt ülést tart, melyen a püspök fogadtatás ünnepélyének részleteit fogják véglegesen megállapítani.

- Körendelet a köztisztaságról. A belügyminiszter Csanádvármegye törvényhatóságához körendeletet intézett a köztisztaság tárgyában. A miniszter azzal kezdi, hogy a kolera az országot ez idő szerint közvetlenül ugyan nem fenyegeti, mégis megokoltnak tartja, hogy a köztisztaság fenntartására fokozott figyelem fordítottassék s már most foganatosítsanak azok a köztisztasági rendszabályok, amelyek a kolera fellépésének megállítására és esetleg elterjedésének korlátozása érdekében is jelentőséggel bírnak. A körendelet ezután teljes részletességgel megismétli a köztisztaság fenntartása érdekében tavaly áprilisban kiadott belügyminiszteri körendeletet. A miniszter felhívja a törvényhatóságot, hogy a rendelkezések lelkiismeretes végrehajtására az illetékes hatóságokat haldéktalanul utasítsák s egyúttal intézkedjenek a felől, hogy a szóban forgó rendelkezések gondos végrehajtását illetékes közegek annak idején minél kiterjedtebb körben behatóan ellenőrizzék s minden e téren tapasztalt mulasztás megtorlása iránt soron kívül intézkedjenek.

- Az időjárás. Meteor jelentése szerint május 4-ike és 7-ike, valamint 14-ike is hideg jellegű időt hoz, 15-ike után azonban már enyhül az idő s megmenekülünk a fagykáraktól. Május közepe már inkább csak csapadékos jellegű lesz, különben 19-ike körül, míg 21-ike szeles, 27-ike zivataros s 31-ike pedig lehülést vagy pártás jégesőt is hozhat. Legerősebb hatású változási napok: 4. hűvös, esetleg hideg jelegű, 14. szintén hűvös, 15. meleg, 16. hűvös, 19 csapadékos, 21. szeles, 31. hűvös, estleg zivataros jelleggel.

- Birtokváltások. Jalambos Antal és neje Fekete Klára megvette Almási Imre és neje Vince Etel öz. bécsi 163 népsorszámu házát 650 koronáért. Széll Sándor és neje Boros Viktória megvette Mészáros Sándor és neje Kardos Rozália lesi szőlőföldjét 1800 koronáért. Az aradi és csanádi egyesült vasutak rész-

vénytársaság megvette Farkas László és neje Dedinszky Mária lesi szőlőföldjét 2705 koronáért. Makói görög katolikus egyház új Szent Lőrinczi szőlőföldjét 1635 koronáért. Erdei Jánosné Budai Erzsébet új Szent Lőrinczi szőlőföldjét 1415 koronáért. Tóth János és Tóth István új Szent Lőrinczi szőlőföldjét 1400 koronáért. Sebastian Béla és neje Károlyi Teréz megvette Sebastian István 1947 népsorszámu házát 2000 korona vételárban.

- Állami tanítók fürdőkezdménye. Serényi Béla gróf földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy az állami tisztviselőket az állami gyógyfürdők az idén is kedvezményben részesítsék. A rendelet szerint XI-VII. fizetési osztályba tartozó állami tisztviselők özvegyei és hozzátartozói Herkulesfürdőn, Vizaknán, Ránkfürdőn, Fenyőházán, Tátralomnicon, egy-egy szoba használatát egy havi időtartamra részben pedig percent engedményekkel igénybe vehetik, csupán a takarításért kell naponta csekély díjazást fizetni. A miniszter rendelkezése folytán a fürdő használata is díjmentes.

- A kinek szép, jó olcsó falkárpitra (Tapéta) Lauoleum padló szőnyegre van szüksége: forduljon bizalommal Jark és Schusáicz Tapéta házához Wien I. Meuer Markt, 3: ki úgy nagy árjegyzéket, mint költségvetést ingyen küld.

- Anyakönyvi hírek. Házasságot kötött. Feldmann Kálmán Zeilör Margittal. Elhaltak. Nacsá Viktória Hévezi Pálné 69 éves, Kovács Mária öz. Árkus Jánosné 59 éves, Szkrom Mária, öz. Pócsi Györgyné 67 éves korában.

Kofák veszedelme.

Rendőr őrzi a koronákat.

Mióta a pénzügyminiszter szigorú büntetés terhe mellett kimondta, hogy tilos a forintokban és krajcárokban való számolás, némely város piacán, különösen a hotivásár napokon buzgó rendőrellenőrök forgolódnak a vásárlók, meg a kofák között és abhelyett, hogy a rendre vigyáznának, papírral, ceruzával felfegyverkezve, első sorban arra ügyelnek, alkudozás közben elröppen-e vásárlók szájáról a tiltott forint vagy krajcár szó. És ha megtelekedezve arról, hogy a pénzügyminiszter eltiltotta, egy forintot kér a kofa a csirkéért, a nagysága meg tíz krajcárt akar lealkudni, a buzgó rendőrellenőr már felírja mind a kettőjük nevét. Hiába minden tiltakozás, kérés, a vétkezőket megidézük és megbüntetik a tiltott szó miatt.

Ez a módszer, amellyel a népet így akarják szoktatni a krajcárokban való számolástól, elkeseredést kelt mindenütt, de eredményre alig ha fog vezetni. Mert rendőrökkel, büntetésekkel a magyar népet valamire, ami utóvégre nem is bűn, nem lehet kényszeríteni.

Egészen más módszerrel kell a koronákban való számolást meghonosítani, nem erúszakkal, büntetésekkel. Hiszen csak egy máriól-hónapra a közönségbe belegyökeresedett szokást nem lehet kiirtani. Meg kell várni, amíg hozzászokik a nép az új pénzzámtáshoz. Ehhez pedig mindaddig nem fog hozzászokni, amíg a pénzügyminiszter be nem vonja az annyira tiltott, de még máig is forgalomban levő forintosokat.

Ugy áll a dolog, hogy tulajdonképpen a forintokban való számolás megtiltója, maga a pénzügyminiszter akadályozza meg az új számítás elterjedését, mindaddig, amíg az összes forgalomba levő forintokat be nem vonja. Ha ez megtörténik, akkor azután hozzá is szokik majd jobban mindenki a koronákhoz. Csak azért, mert forintokban nem fizethet.

SZINHÁZ.

Május 3-án, péntek: *Lengyel menyecske*, operette újdonság.
 Május 4-én, szombat: *Cirkusz Kincese*, nagy operette újdonság.
 Május 5-én, vasárnap: délután Ártatlan Zsuzska, este *Lengyel menyecske*.

Rabló lovag.

A magyar színpadi írók egyik legkiválóbbjának, *Biró Lajos*nak legújabb társadalmi színművében, *Rabló lovag*-ban mutatkozott ma be színtársulatunk drámai személyzete. Kötőművészek nagyszerűen összevágó előadásban igazán élvezetes estét szereztek a nézőteret ma is megtöltő közönségnek. A darab minden szép részletét brillírozva emelték érvényre az előadók. Magas művészi színvonalon játszották meg szerepét különösen a címszerepet kreáló igazgató, *Thury Elemér* s méltó partnere volt *Zöldi Vilma* az anya szerepében. Ezt a két szereplőt ma ismertük meg először s mai játékuk után már meg kell állapítanunk, hogy az a hír, mely ideérkezésük előtt az ő művészi nagyságukat hozta el hozzánk, minden részletében bevált. Értő, érző s rutinírozott művész mind a kettő. Mellettük ugyanígy meg kell dicsérnünk *Ujj Kálmánt*, akinek szintén nagy művészetét sokszor élveztük. Mai alakításában is utólról volt. *László gróf* szerepét adta *Tarnay Leona Margit* grófnő szerepében azt igazolta, hogy utóbbi itt léte óta még nagyobb művésznő lett. *U. Dinnyési Juliska* Emma grófnő, *Dobos László* Viktor gróftól szintén jellegzetesen és művésziességgel játszották meg. Jók voltak *Vajna, Szigeti és Nagy Dezső* is. A mai szép előadás már kezdett felmergedni a közönség is, a szereplőket, különösen *Thuryt és Zöldit* többször kihívták felvonások után s meleg ovációkban részesítették 3 kitűnő előadásokért.

Lengyel menyecske. Rendkívül mulatságos estély ígérkezik ma városunk operett kedvelő közönségének. *Jean Gilbert* bájos zenéje operettje kerül színpadra, a „Lengyel menyecske”, mely fővárosunkban közel 290 előadást ért meg egymásután. *Thury Elemér* művész gárdája nagy ambícióval és lelkesedéssel készül a premierre s amint a lázas készülődés előjeleiből látható, a „Lengyel menyecske” városunkban is ugyanazt a sikert fogja elérni, melyet Sopronban tizenkét estén aratott. Felhívjuk a közönség figyelmét ez újdonságra azért is, mert ma lép föl először a társulat ujonnan szerződött énekes nívója, *K. Deák Florika*. A darab vezető szerepét egyébként *Peterdy Etus*, főszerepét *K. Deák, Tarnay, Földes, Dobos, Szigeti és Ujj Kálmán* játsszák.

Gyomorhaj nincs többé!

A szabadalmazott **Kakukfű keserű házi szer** (elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorirrágást, hasmenést és egyéb gyomorirrágást. Hirtelen rosszullét és utazásoknál nélkülözhetetlen házi szer. Makón kapható:
SÁNDOR ZSIGMOND gyógyszer-tárában.
 Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. — Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnek kevesebb nem küldetik.
 Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon éli x.fumar fito védjegy rajta van.

Tapéták

Linoleum padlószőnyegek

Linkrusztrák

a Tapéta háznál

(Jerk és Schusitz)

6. Wien, VI., Gumpendorferstrasse
 Kívánatra mintakártya és költségmentes ingyen. 452

Pünkösdi bál!

Nagyszabású

: ünnepi bál :

rendez *Érdeky József* saját helyiségeiben pünkösdi vasárnapján. A bál jövedelme az újvárosi róm. kath. templom alapja javára esik. A bál **confetti-, serpen-tin dobálással, világpóstával és szépségversennyel**

lesz egybekötve. — Belépődíjat személyenként nyolcvan fillért kell fizetni. A pünkösdi bál fényesnek és sikerült mulatságnak ígérkezik. Iránta a közönség körében nagy érdeklődés mutatkozik.

Alkalmi vétel!

Egy 8 lóerejű *Schuttleworth* gyártmányu teljes gőzcséplő-gép garnitúra, egy nagy 8 lóerős benzín motoros, cséplő-gép garnitúra, egy 10-es magányos cséplő *Schuttleworth* gyártmányu, egy 8-as magányos cséplő Magyar Állami gyártmányu, egy keveset használt *Johnston és Deering* kévekötő-aratógép olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett szerezhetők be

Glück Samu cégnél Makón.

Földeladás.

A komlósi útfélen fekvő *Zubreczki-féle*

12 kat. hold föld

tanyaépületekkel együtt, mely üzleti célokra is alkalmas, örökáron eladó, esetleg több évre haszonbérbe kiadó. — Értekezhetni lehet *Mágori Sámuel* közs. bíró tulajdonossal.

Vigyázz!!

Legújabb szerkezetű kukorica-vetőgépeket, lábhalajtós szájnyílós szecskavágókat, eredeti „Kalmár” rostákat, ujonnan hitelesített mérlegeket, lánc- és fogas boronákat, vízmentes kocsiponyvákat és zsákokat, mosó, mángortógépeket és jégszekrényeket legolcsóbban és kedvező fizetési feltételek mellett 448 szállít

Glück Samu cég Makón.

Megérkezett!

2600 méter tiszta gyapju **férfi ruha szövet,** valamint nagy mennyiségű **női ruha szövet,** melyek mesés olcsó árakért

416 szerezhetők be az

Alkalmi áruházban.

Kossuth szoborral szemben.

Alkalmazást

nyerhet egy józan szorgalmas fiatal, esetleg középkorú segéd és egy munkás ember, a kinek jó gyakorlata van bor, sör és pálinka üzletben. **Iritz Sámuel özv. cégnél.**

Iparosok és polgárok

kellemes családi szórakozó helye a Szegedi utcai

RAKÓCZI-VENDÉGLŐ,

mert ott kitűnő jó

tekeasztal és új tekepálya van.

Szép tiszta árnyas kerthelyiség villanyvilágítással

Kitűnő homoki ó- és új rizling borok. Friss kőbányai sör van minden ünnep és vasárnap csapolva. — Olcsó és pontos kiszolgálásról biztosítva. — Társas vacsorák külön is megrendelhetők.

B. pártfogást kér, tisztelettel

Palcsó Ferenc, vendéglős.

Tubarózsa-kenőcs Aki arcának üdeségét s kezének, fogának fehérségét meg akarja tartani csak szepítőszereket használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét, pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan! a legjobb sőtör, szeplő és májfolt elmulasztására!

Tubarózsa-tej Aki arcának üdeségét s kezének, fogának fehérségét meg akarja tartani csak szepítőszereket használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét, pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan! a legjobb sőtör, szeplő és májfolt elmulasztására!

Tubarózsa-hőlgypor. Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tubarózsa kölni víz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.

Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növést legjobban elősegíti! o o o o o

Az őszülő hajnak eredeti szint ad a **Hajregenerátor!**

»Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti! Mindennemű gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagy raktára.

JENEI SZÉKELY LAJOS gyógyszer-tára a »Szent István«-hoz **MAKÓN.** (a róm. kath. templom mellett.) Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

SÁNDOR ZSIGMOND

»Isteni gondviselés« gyógyosztára

MAKÓN, Szegedi-utca.

„Sándor-féle Ibolya-crém.“ Fölkümulhatatlan szer az arc és kéz ápolására. Pár napi használat után a bőrt oly meglepően szépé változtatja, hogy ennek hatását mindenki csodálja. Eltávolít az arcról mindennemű pattanást, bőrtakát, szeplőt, májfoltot és a bőrnek fehér és üde színt kölcsönöz. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-szappan.“ Teljesen lugmentes, semminemű maró anyagot nem tartalmaz és kitűnő illatu. Az Ibolya-crém hatását tetemesen elősegíti. Ára: 70 fill.

„Sándor-féle Ibolya-pouder.“ A legjobb és legártalmatlanabb ápoló szer. Ára: 1 kor.

„Sándor-féle Ibolya-mosdó viz.“ Ára: 1 kor.

„Sándor-féle szájviz.“ Meggátolja a fogak lazulását és fogkő képződést, üdítőleg hat a szájzire, eltávolítja az étel és az odvas fogak által okozott szájszagot. Ára: kis üveg 80 fill., nagyobb üveg 1 kor. 40 fill.

„Sándor-féle hajszesz.“ Kitűnő összetételénél fogva megszünteti a korpaképződést, hajhullást, megóvjaa a haját mindenféle betegségtől és a hajgyökereket megerősíti. Egy üveg ára 1 kor. 20 fill.

Raktáron tartom az összes gyógy- és pipere különlegességeket, különböző gyógyborokat, az összes kötszereket, betegápolási cikkeket. Francia illatszerek és az összes drogéria cikkek kaphatók.

„Cimexin“ poloskairtó, nagy üveg 2 kor., próba-üveg 60 fill., hozzávaló fecskendő 40 fill.

Tavaszi ujdonságok!

Női- és leánykabátok. Lüsztér köpenyek. Izléses női kosztümök már 30 koronától feljebb. Legdivatosabb női aljak. Csipke-, selyem-, batiszt- és szövet bluzok.

Szövet- és mosható pongyolák 7 koronától feljebb. Tartós és olcsó női fehéreneműek. Füzövédek. Női sapkák. Gyermekekruhák. Gyász bluzok és aljak állandó nagyraktára

KIRÁLY LAJOS

NŐI DIVATÁRUHÁZA MAKÓN.
(Fötér.)

Asszonyom! A „Menyasszony“-hoz címzett

o rőfös- és divatáru üzletbe o vásárolja be szükségleteit, Dessewffy-tér püspökkerttel szemben: hol arra a kellemes tapasztalatra fog jönni, hogy az eddig vásárolt áraknál sokkal olcsóbban vesz. Így tehát mindenki saját érdekében cselekszik, mielőtt vásárol, elsősorban az olcsóságáról elismert cég áru-raktárát tekintse meg, hol mindennemű rőfös- és divatáru cikkek dus választékban a legujabb kivitelben megérkeztek.

Husvétii és tavaszi ujdonságok!

Szolid és pontos kiszolgálás!

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.

NŐI FELÖLTÖK ORIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legujabb őszi- és téli ujdonságokban;

színes angol árúból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből

o o Bébé- és leányköpenyek, felöltő különlegességek. o o

Mértékszerinti rendelések elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehéreneműek!

Agynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és füzövédk, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék

Keresztelő párnák fejkötők és himzet, piqe paplanok. Női bluzok a legizlésebb kivitelben.

(171) Szőrmeárúk,

boák, muffok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Legujabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások Pártos E. és Tsa Makó. Fötér, (az a legujabb divat szerint. Otthonkávéház mellett)

Hirdetmény.

A makói gör. kath. hitközség gondnokok és egyháztanács iskolaszék tagválasztást tart 1912. évi május hó 5-én, mely választásra felkérjük az özv. asszonyok bevonásával az összes hívek szives megjelenését.

497

Az elnökség.

Butoreladás.

Egy szép hálószoba és azonkívül csaknem teljesen új mindenféle butorok, jutányos áron eladó. Egy magános nőnek való szép butorozott szoba kiadó Deák Ferenc-u. 33. sz. alatt, a Schwarcz-féle házban.

Hagymatermelők figyelmébe!

Van szerencsém Makóváros és vidéke hagymatermelőinek szives tudomására adni, hogy az általam fölaltalt, gyártott - s már szabadalmaztatott

hagymakaparó gép

a mai naptól kezdve már kapható.

Géppel emberi kéz nem versenyezhet, amennyiben

naponként 16--20 kislánc föld

munkáját végzi. Érdeklődők munkában megtekinthetik

Nagy István 11. számú dái tanyáján.

Tisztelettel

Lipták Béla géplakatos, gépraktáros

Gépraktáramban (új kórházzal szemben is megtekinthető.

Könnyü kezelés! Bárki által azonnal használható!